

Warszawa, dnia 23 lutego 2024 r.

Sz. Pan dr hab. prof. ADAM BODNAR
MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI
PROKURATOR GENERALNY
al. Ujazdowskie 11, 00-950 Warszawa P-33

STOWARZYSZENIE KAMPANIA PRZECIW HOMOFOBII

al. Jerozolimskie 99/40, 02-001 Warszawa (dalej „KPH”)
KRS: 0000111209

FUNDACJA WOLNOŚĆ OD RELIGII

z siedzibą w Lublinie (dalej „FUNDACJA WoR”)
ul. Fryderyka Chopina 41 lok. 2, 20-023 Lublin
KRS: 0000403073

FUNDACJA INSTYTUT SPRAW SPOŁECZNYCH

z siedzibą w Warszawie (dalej „FUNDACJA ISS”)
ul. Nowy Świat 33/13, 00-029 Warszawa
KRS 0000627905

zastępowane przez przedstawiciela organizacji społecznych i pełnomocnika:

adwokata MARCINA PAWELCA-JAKOWIECKIEGO (dalej „PRZEDSTAWICIEL”)

Kancelaria adwokacka

aleja „Solidarności” 60b, lokal 54, 00-240 Warszawa

adres poczty elektronicznej: adwokatmarcinpawelecjakowiecki@gmail.com

telefon kontaktowy: 690-064-694

APEL ORGANIZACJI SPOŁECZNYCH

o analizę postępowań karnych, prowadzonych w sprawach o występki stypizowane w treści art. 196 k.k. i 195 k.k.

Działając w imieniu KPH, na podstawie udzielonego mi w sprawie pełnomocnictwa (stanowiącego ZAŁĄCZNIK nr 1), uprzejmie wnoszę o:

1. analizę akt postępowania karnego, zawisłego w czasie sporządzania apelu przed **Sądem Najwyższym, Izbą Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych (sygn. II NSNk 18/23)**, rozważenie skorzystania z uprawnienia przewidzianego w treści art. 431 § 1 k.p.k. w zw. z art. 521 § 1 k.p.k. w zw. z art. 95 pkt 2 u.s.n. i cofnięcie skargi nadzwyczajnej Prokuratora Generalnego z dnia 15 marca 2023 r., złożonej od prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego w Częstochowie (VII Wydział Karny Odwoławczy) z dnia 15 marca 2022 r. (sygn. akt VII Kz 68/22), utrzymującego w mocy postanowienie Sądu Rejonowego w Częstochowie (XVI Wydział Karny) z dnia 24 września 2021 r. (sygn. akt XVI K 1334/20), **w sprawie dotyczącej zdarzeń w dniu 16 czerwca 2019r. w Częstochowie w czasie II Marszu Równości, podczas którego dojsć miało do publicznego znieważenia przedmiotu czci religijnej poprzez prezentowanie obrazu Matki Bożej z Dzieciątkiem Jezus, gdzie obie postacie miały wokół głów aureole w kolorze tęczy – symbolu osób LGBT+, tj. w sprawie o czyn z art. 196 kk;**
2. analizę akt postępowania karnego, zawisłego w czasie sporządzania apelu przed **Sądem Najwyższym, Izbą Karną (sygn. V KK 430/22, termin rozpoznania tejże kasacji wyznaczono na dzień 28 marca 2024 r.)** i rozważenie zasadności wywiedzenia kasacji przez Prokuratora Rejonowego w Płocku z dnia 2 marca 2022 r. od wyroku Sądu Okręgowego w Płocku (V Wydział Karny Odwoławczy) z dnia 12 stycznia 2022 r. (sygn. akt V Ka 418/21), utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Płocku (II Wydział Karny) z dnia 2 marca 2021 r. (sygn. akt II K 296/20), **w sprawie dotyczącej rozlepienia w Płocku (27 kwietnia 2019 r.) wydruków, przedstawiających przerobiony obraz Matki Boskiej Częstochowskiej z widoczną aureolą w kolorach tęczy, będącej**

symbolem osób LGBT+, co stanowiło miało publiczne znieważenie przedmiot czci religijnej (ww. obrazu), tj. w sprawie o czyn z art. 196 k.k.

UZASADNIENIE

W zakresie postępowań karnych, w których KPH bierze udział jako organizacja społeczna w ujęciu art. 90 § 1 kp.p.k.

1. KPH jest organizacją społeczną, której misją (określoną w treści Statutu) jest działalność na rzecz osób dyskryminowanych i zagrożonych dyskryminacją, w szczególności ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową, ich rodzin oraz bliskich [art. 11 Statutu]. Misja realizowana jest także poprzez rzecznictwo polityczne, społeczne i prawne, tworzenie i wdrażanie systemowych rozwiązań edukacyjnych dla różnych grup zawodowych oraz budowanie szerokiego ruchu sojuszniczego, działania na rzecz swobód obywatelskich, demokracji, integracji europejskiej i współpracy między społeczeństwami, wzmocnienie postaw obywatelskich i patriotycznych, jak także poprzez działania wspierające demokrację, prawa obywatelskie i rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

1. KPH złożyła wniosek o dopuszczenie do udziału w prowadzonym postępowaniu sądowym przed Sądem Rejonowym w Częstochowie (XVI Wydział Karny), sygn. akt XVI K 1334/20), złożyła także obszerną opinię *amicus curiae*. W postępowaniu tym rozpatrywano potencjalne sprawstwo jednej osoby oskarżonej o występki stypizowane w treści art. 196 k.k. Sprawa zaś dotyczyła zdarzeń w dniu 16 czerwca 2019r. w Częstochowie w czasie II Marszu Równości, podczas którego dojdź miało do publicznego znieważenia przedmiotu czci religijnej poprzez prezentowanie obrazu Matki Bożej z Dzieciątkiem Jezus, gdzie obie postacie miały wokół głów aureole w kolorze tęczy – symbolu osób LGBT+. Postanowieniem z dnia 24 września 2021 r. (sygn. akt bez zmian) Sąd Rejonowy w Częstochowie (XVI Wydział Karny) postanowił postępowanie karne umorzyć, w oparciu o art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k, z uwagi na to, iż czyn nie zawierał znamion czynu zabronionego. Postanowienie to zostało zaskarżone przez licznych

ubocznych oskarżycieli posiłkowych, jak także przez oskarżyciela publicznego. Postanowieniem Sądu Okręgowego w Częstochowie (VII Wydział Karny Odwoławczy) z dnia 15 marca 2022 r. (sygn. akt VII Kz 68/22), zaskarżane postanowienie ww. Sąd utrzymał w mocy. W dniu 15 marca 2023 r. od ww. postanowienia Prokurator Generalny wniósł skargę nadzwyczajną (skonstruowaną przez zastępcę PROKURATORA GENERALNEGO, prokuratora ROBERTA HERNANDA, sygn. 1001-4.Sn.260.2023). Sprawa zawisła przed Sądem Najwyższym, Izbą Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych (sygn. II NSNk 18/23), do dnia sporządzania APELU nie doczekała się rozpoznania.

2. Wskazać należy we wstępie, iż przedmiotowe postępowanie cieszyło się dużym zainteresowaniem opinii publicznej¹. Było to zarazem, wedle najlepszej wiedzy KPH, chronologicznie pierwsze tego rodzaju rozstrzygnięcie (tj. umorzenie postępowania na posiedzeniu) w sprawach karnych, dotyczących modyfikacji wizerunku Matki Boskiej Częstochowskiej - poprzez ukazanie Jej aureoli w kolorach tęczy (symbolu osób LGBT+).
3. Na chwilę sporządzania APELU, Sądy powszechne pochyliły się już parokrotnie nad potencjalnie przestępnym zestawieniem wizerunku Matki Boskiej Częstochowskiej z symboliką osób LGBT+ (tęczą), vide : Wyrok SR w Gdańsku z 3.03.2022 r., II K 1713/20, LEX nr 3643890, Wyrok Sądu Okręgowego w Gdańsku z 22.12.2022 r., V Ka 1603/22, LEX nr 3644281, postanowienie SN z dnia 25 stycznia 2024 r., V KK 395/23, wyrok Sądu Rejonowego w Płocku, II Wydział Karny z dnia 2 marca 2021 r. sygn. akt II K 296/20, Wyrok Sądu Okręgowego w Płocku z 12.01.2022 r., V Ka 418/21, LEX nr 3623731.
4. Na gruncie orzecznictwa i doktryny wielokrotnie wskazuje się fakt, iż zarówno wolność wypowiedzi, obejmująca w swym zakresie wolność wyrażania poglądów w sferze publicznej, oraz prawo do krytyki, jak także wolność twórczości artystycznej

---

¹ przykładowo: <https://tvn24.pl/katowice/czestochowa-sad-uznal-ze-matka-boska-w-teczowej-aureoli-nie-obrazauzczuc-religijnych-i-umorzyl-postepowanie-st5427655>; <https://www.pap.pl/aktualnosci/news%2C1116005%2Csprawa-matki-bozej-z-teczowa-aureola-prawomocna-decyzja-sadu.html>).

nie są bezwzględne i podlegają ograniczeniom przewidzianym prawem. Podobne ograniczenia jednak dotyczą także wolności sumienia i wyznania, żadnej z wolności nie można nadać nadrzędności.

5. Orzecznictwo ETPCz wskazuje, iż ochronie z art. 10 KONWENCJI O OCHRONIE PRAW CZŁOWIEKA I PODSTAWOWYCH WOLNOŚCI (sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmieniona następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełniona Protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 z późn. zm., dalej „KONWENCJA”), podlegają nie tylko wypowiedzi akceptowane przez społeczeństwo lub neutralne, lecz także prowokacyjne, krytyczne, obrażające lub zmierzające do wywołania szoku opinii publicznej. Jak słusznie wskazano w orzecznictwie ETPCz (Wyrok ETPC z 30.01.2018 r., 69317/14, SEKMADIENIS LTD. v. LITWA, LEX nr 2433054): „W pluralistycznym, demokratycznym społeczeństwie osoby wykonujące swą wolność manifestowania wyznania nie mogą racjonalnie oczekiwać, iż zostaną zwolnione z wszelkiej krytyki. Muszą one tolerować i akceptować odrzucenie ich przekonań religijnych przez inne osoby, a nawet propagowanie przez inne osoby przekonań wrogich ich wierze.”. ETPCz wskazuje także, iż co do zasady pokojowe i nieprzemocowe formy wyrażania opinii (poglądów) nie powinny podlegać zagrożeniu karą pozbawienia wolności, a ingerencja w wolność wyrażania opinii w formie sankcji prawno-karnych może wywierać mrozący wpływ (chilling effect) na wykonywanie tej wolności, co także należy brać pod uwagę przy dokonywaniu oceny proporcjonalności przedmiotowej ingerencji organów władzy publicznej w wolność wypowiedzi (por. także Wyrok ETPC z 15.09.2022 r., 8257/13, RABCZEWSKA v. POLSKA, LEX nr 3403306, Wyrok ETPC z 25.10.2018 r., 38450/12, E.S. v. AUSTRIA, LEX nr 2582500, Wyrok ETPC z 17.07.2018 r., 38004/12, MARIYA ALEKHINA I INNI v. ROSJA, LEX nr 2522653).
6. KPH konsekwentnie przedstawia stanowisko, iż tęcza - symbol osób LGBT+, zestawiony z jakimkolwiek innym przedmiotem (nawet przedmiotem czci religijnej) nie może być utożsamiany z zachowaniem sprawczym, typizowanym w treści art. 196 k.k. (znieważeniem). Znaczenie tęczy jako symbolu społeczności LGBT+ jest wyłącznie pozytywne. Tęcza wskazuje bowiem na potrzebę wspólnego dążenia do urzeczywistnienia równości wobec prawa, zakazu dyskryminacji społeczności, jak także afirmację różnorodności – stanowiącej substrat pluralizmu społecznego,

będącego filarem demokratycznego państwa prawa. Szcześciokolorowa tęcza – jako symbol osób LGBT+, nie zawiera w sobie jakichkolwiek elementów obelżywych czy pogardliwych, jej zestawienia z jakimkolwiek przedmiotem czci religijnej nie stanowi znieważenia w ujęciu art. 196 k.k. Stanowisko to stanowi już w zasadzie notorius.

7. W ocenie KPH, wniesienie skargi nadzwyczajnej w przedmiotowej sprawie przez PROKURATORA GENERALNEGO było niezasadne. Podzielić należy w całości argumentację zawartą w rozstrzygnięciach: wyrok ETPCz z 8 listopada 2021 r. w sprawie Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce, wyrok z 30 lipca 2021 r. w sprawie Reczkowicz przeciwko Polsce, wyrok z 23 listopada 2023 r. w sprawie Wałęsa przeciwko Polsce, wyrok TSUE z dnia 21 grudnia 2023 r. (C-718/21), Uchwała SN z 2.06.2022 r., I KZP 2/22, OSNK 2022, nr 6, poz. 22. Dodatkowo tak daleko idąca ingerencja w prawomocność zapadłych postanowień za pomocą instrumentu tak szalenie kontrowersyjnego, jakim niewątpliwie jest skarga nadzwyczajna, rodzi uzasadnione wątpliwości, dotyczące instrumentalnego wykorzystania tejże instytucji. Wniesiona w przedmiotowej sprawie skarga nadzwyczajna nie wskazuje w jakikolwiek sposób na konieczność i zasadność jej sformułowania. Jej wniesienie absolutnie nie było konieczne dla zapewnienia zgodności z zasadą demokratycznego państwa prawnego, urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej, zaskarżane postanowienie zaś nie narusza zasady lub wolności i praw człowieka i obywatela, określonych w Konstytucji, nie narusza w sposób rażący prawo (przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie), oczywista sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego również nie zaistniała. W perspektywie KPH, skierowanie przedmiotowej skargi nadzwyczajnej poczytać należy jako klasyczny przykład instrumentalizacji prawa, równocześnie będącej elementem składowym konkretnej agendy politycznej, aplikującej w konkretnej kategorii spraw tzw. efekt mrozący (ang. chilling effect).

8. W konsekwencji zaś, KPH uprzejmie prosi o wnikliwą analizę akt przedmiotowego postępowania i apeluje do PROKURATORA GENERALNEGO o rozważenie cofnięcia ww. skargi nadzwyczajnej (sprawa zawisła przed Sądem Najwyższym, Izbą Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych, sygn. II NSNk 18/23).

9. KPH złożyła wniosek o dopuszczenie do udziału w prowadzonym postępowaniu sądowym przed Sądem Rejonowym w Płocku, II Wydziałem Karnym (sygn. akt II K 296/20), którego przedmiotem było ustalenie potencjalnego sprawstwa przestępstwa typizowanego w treści art. 196 k.k., do którego dojść miało w konsekwencji rozlepienia w Płocku (27 kwietnia 2019 r.) wydruków, przedstawiających przerobiony obraz Matki Boskiej Częstochowskiej z widoczną aureolą w kolorach tęczy, będącej symbolem osób LGBT+, co stanowić miało publiczne znieważenie przedmiot czci religijnej (ww. obrazu). KPH złożyła także w przedmiotowej sprawie obszerną opinię amicus curiae. Wyrokiem z dnia 2 marca 2021 r. Sąd Rejonowy w Płocku (II Wydział Karny), sygn. akt II K 296/20 uniewinnił wszystkie osoby współoskarżone od zarzucanego Im czynu. Wyrok ten zaskarżony został przez Prokuratora Rejonowego w Płock oraz pełnomocników ubocznych oskarżyciela posiłkowych. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Płocku (V Wydział Karny Odwoławczy) z dnia 12 stycznia 2022 r., sygn. akt V Ka 418/21, zaskarżone orzeczenie pierwszoinstancyjne zostało utrzymane w mocy. Od wyroku tego trzy nadzwyczajne środki zaskarżenia: kasację pełnomocnika obocznych oskarżycieli posiłkowych z dnia 7 lutego 2022 r., pełnomocnika obocznych oskarżycieli posiłkowych z dnia 7 marca 2022 r. oraz kasację Prokuratora Rejonowego w Płocku z dnia 2 marca 2022 r. Na czas sporządzania APELU sprawa zawisła przed Sądem Najwyższy, Izbą Karną (sygn. akt V KK 430/22), termin rozpoznania kasacji został wyznaczony na dzień 28 marca 2024 r.

10. Postępowanie to cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem opinii publicznej, zważywszy nie tylko na jego charakterystyczny, prawno człowieka aspekt, lecz także z powodu zaangażowania się po stronie pokrzywdzonych prawników i prawniczek Fundacji Instytut Kultury Prawnej Ordo Iuris².

---

² <https://oko.press/aktywistki-uniewinnione-zakonczyli-sie-proces-o-obraze-uczuc-religijnych-w-plocku>, <https://hfhr.pl/aktualnosci/tecza-nie-obraza-wyrok-uniewinnienie>, https://www.rmfm24.pl/fakty/polska/news-teczowa-matka-boska-sad-utrzymal-wyrok-uniewinniajacy,nId,5764735#crp_state=1, <https://wiadomosci.gazeta.pl/wiadomosci/7,114883,30336314,kaja-godek-nie-odpuszcza-aktywistkom-sad-apelacyjny-zajmie.html>, <https://www.prawo.pl/prawnicy-sady/teczowa-maryja-a-obraza-uczuc-religijnych-wyrok-sadu,506808.html>, <https://www.amnesty.org.pl/polska-uniewinnienie-w-sprawie-maryi-w-teczowej-aureoli/>

11. KPH otrzymało odpisy wywiedzionych w sprawie kasacji, odnosząc się do każdej z nich, wskazując równocześnie na ich bezzasadność w stopniu oczywistym (por. art. 535 § 3 k.p.k.). Stanowisko KPH stanowi ZAŁĄCZNIK nr 4 do APELU. Równocześnie jednak, przedmiotem APELU nie są nadzwyczajne środki zaskarżenia, wywiedzione przez podmioty fachowe, zastępujące procesowo ubocznych oskarżycieli posiłkowych, lecz kasacja Prokuratora Rejonowego w Płocku od wskazanych powyżej wyroków Sądów płockich.

12. **KPH w pełni podtrzymuje argumentację, wskazaną w ust. 4-7 powyżej, jak także wskazaną w stanowisko wobec kasacji Prokuratora Rejonowego w Płocku, zatem jej powielenie w tej części APELU jawi się jako niekonieczne. Wskazać należy, iż rozstrzygnięcia Sądu meriti, jak także Sądu ad quem są w pełni trafne, w sposób niesamowicie pożądanym aplikujące orzecznictwo ETPCz. W przedmiotowej sprawie dalsze zaangażowanie oskarżyciela publicznego po stronie ubocznych oskarżycieli posiłkowych na obecnym etapie postępowania jawi się nie tylko jako niekonieczne (z perspektywy finansowej i interesu wymiaru sprawiedliwości), lecz także postrzegane być może w odbiorze społecznym jako wynikające z realizacji interesów pozaprawnych (politycznych). Dodatkowo podkreślić należy, iż potencjalne cofnięcie kasacji wywiedzionej przez oskarżyciela publicznego w przedmiotowej sprawie nie naruszy, w ocenie KPH, prawa ubocznych oskarżycieli posiłkowych do kwestionowania rozstrzygnięcia sądu ad quem nie naruszy, jako iż ich fachowi pełnomocnicy kasacje w tejże sprawie wywiedli (będą przedmiotem rozpoznania w dniu 28 marca 2024 r. przez Sąd Najwyższy). Postąpienie oskarżyciela publicznego w tej sprawie, tj. wywiedzenie polemicznej i bezzasadnej w stopniu oczywistym kasacji, oceniane być może jako przykład dalszej, systemowej wiktymizacji osób LGBT+, jak także sygnalizowany już przejaw efektu mrożącego.**

13. W konsekwencji, KPH uprzejmie prosi o wnikliwą analizę przedmiotowej sprawy (sygn. akt V KK 430/22, Sąd Najwyższy, Izba Karna) pod kątem braku zasadności wywiedzenia w przedmiotowej sprawie kasacji przez oskarżyciela publicznego.